Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (åttonde avdelningen)

den 12 december 2024*

”Begäran om förhandsavgörande – Tullunion – Unionens tullkodex – Förordning (EU) nr 952/2013 – Artikel 250 – Förfarandet för tillfällig införsel – Artikel 251 – Tid under vilken varor får kvarstå under förfarandet för tillfällig införsel – Tiden är inte så lång att ändamålet med den tillåtna användningen kan uppnås – Tullskuld som uppkommit till följd av att denna tidsfrist inte iakttagits – Villkor för att förlänga denna tidsfrist – Import av en tävlingsbil”

I mål C-781/23,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Högsta förvaltningsdomstolen (Sverige) genom beslut av den 12 december 2023, som inkom till domstolen den 18 december 2023, i målet

Malmö Motorrenovering AB

mot

Allmänna ombudet hos Tullverket

meddelar

DOMSTOLEN (åttonde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden S. Rodin samt domarna N. Piçarra och O. Spineanu-Matei (referent),

generaladvokat: J. Kokott,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

– Malmö Motorrenovering AB, genom D. Winhagen,

– Belgiens regering, genom S. Baeyens och P. Cottin, båda i egenskap av ombud,

– Europeiska kommissionen, genom M. Björkland och B. Eggers, båda i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: svenska.

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 251 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen (EUT L 269, 2013, s. 1, och rättelse i EUT L 241, 2019, s. 13), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/474 av den 19 mars 2019 (EUT L 83, 2019, s. 38) (nedan kallad tullkodexen).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan Malmö Motorrenovering AB, ett aktiebolag bildat enligt svensk rätt, och Allmänna ombudet hos Tullverket (Sverige). Målet rör en tullskuld som uppkommit på grund av att en tävlingsbil som importerats enligt förfarandet för tillfällig införsel inte återexporterats inom tidsfristen.

Tillämpliga bestämmelser

Tullkodexen

3 Artikel 79 i tullkodexen, med rubriken ”Tullskuld som uppkommer genom bristande efterlevnad”, har följande lydelse:

”1. För varor som omfattas av importtull ska en tullskuld vid import uppkomma genom bristande efterlevnad av något av följande:

a) En skyldighet enligt tullagstiftningen som rör införsel av icke-unionsvaror i [Europeiska] unionens tullområde, undandragande från tullövervakning eller befordran, förädling, lagring, tillfällig lagring, tillfällig införsel eller bortskaffande av sådana varor inom det området.

…”

4 I artikel 124 i tullkodexen, med rubriken ”Upphörande”, föreskrivs följande:

”1. Utan att det påverkar tillämpningen av gällande bestämmelser om de fall när ett import- eller exporttullbelopp som svarar mot en tullskuld inte uppbärs på grund av att gäldenärens insolvens har fastställts på rättslig väg, ska en tullskuld vid import eller export upphöra på något av följande sätt:

…

h) Om tullskulden uppkommit enligt artikel 79 eller 82 och följande villkor är uppfyllda:
   i) Den underlåtenhet som medförde att en tullskuld uppkom hade ingen avgörande inverkan på det korrekta genomförandet av den tillfälliga lagringen eller det berörda tullförfarandet och utgjorde inte ett försök till bedrägeri.

ii) Alla formaliteter som krävs för att varornas situation ska uppfylla gällande krav fullgörs därefter.

…”

5 Avdelning VII i tullkodexen har rubriken ”Särskilda förfaranden”. Kapitel 4 i avdelning VII, med rubriken ”Särskild användning”, innehåller ett avsnitt 1, med rubriken ”Tillfällig införsel”, i vilket artikel 250, med rubriken ”Tillämpningsområde”, ingår. I artikel 250.1 föreskrivs följande:

”Inom ramen för förfarandet för tillfällig införsel får icke-unionsvaror som är avsedda för återexport bli föremål för särskild användning i unionens tullområde med fullständig eller partiell befrielse från importtullar …”

6 Artikel 251 i tullkodexen, med rubriken ”Tid under vilken varor får kvarstå under förfarandet för tillfällig införsel”, har följande lydelse:

”1. Tullmyndigheterna ska fastställa den tid inom vilken varor som hänförts till ett förfarande för tillfällig införsel måste återexporteras eller hänföras till ett påföljande tullförfarande. Denna tid ska vara så lång att ändamålet med den tillåtna användningen kan uppnås.

2. Den längsta tid under vilken varor får kvarstå under förfarandet för tillfällig införsel för samma ändamål och under ansvar av samma tillståndshavare ska, om inget annat föreskrivs, vara 24 månader, även när förfarandet avslutats genom att varorna hänförts till ett annat särskilt förfarande och därefter återigen hänförts till förfarandet för tillfällig införsel.

3. Om, under exceptionella omständigheter, den tillåtna användningen inte kan uppnås inom den tid som avses i punkterna 1 och 2, får tullmyndigheterna bevilja en rimlig förlängning av den tiden, om tillståndshavaren lämnar en motiverad ansökan.

4. Den totala tid under vilken varor får kvarstå under förfarandet för tillfällig införsel får inte överstiga tio år, förutom vid oförutsedda händelser.”

Delegerad förordning (EU) 2015/2446

7 I kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/2446 av den 28 juli 2015 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 vad gäller närmare regler avseende vissa bestämmelser i unionens tullkodex (EUT L 343, 2015, s. 1) föreskrivs följande i artikel 103, som har rubriken ”Underlåtenhet som inte har någon avgörande inverkan på ett korrekt genomförande av ett tullförfarande”:

”Följande situationer ska anses som en underlåtenhet som inte har någon avgörande inverkan på ett korrekt genomförande av tullförfarandet:

a) Om en tidsfrist överskrids med en tidsperiod som inte är längre än den förlängning av tidsfristen som skulle ha beviljats om en ansökan om den förlängningen hade gjorts.

…”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

8 Den 30 april 2019 importerade Malmö Motorrenovering en tävlingsbil från Förenta staterna till Sverige enligt förfarandet för tillfällig införsel. Avsikten var att använda bilen i tävlingar inom unionen, varav den sista skulle äga rum den 8 september 2019, och därefter återexportera den.

9 Enligt villkoren i det tillstånd som beviljades av Tullverket för detta ändamål skulle bilen återexporteras senast den 30 juli 2019, det vill säga före den tidpunkt då tävlingsverksamheten skulle avslutas, utan att det preciserades varför detta datum för återexport fastställdes.

10 Bilen återexporterades den 19 september 2019, det vill säga efter det datum för återexport som anges i föregående punkt.

11 Det har inte visats att Malmö Motorrenoverings underlåtenhet att iaktta denna frist utgjorde ett försök till bedrägeri. Denna underlåtenhet ledde emellertid till att bolaget påfördes tull med 101 959 svenska kronor (SEK) (cirka 8 973 euro) och mervärdesskatt med 280 387 SEK (cirka 24 676 euro) (nedan kallade tullskulden).

12 Malmö Motorrenovering överklagade Tullverkets beslut att fastställa tullskulden till Förvaltningsrätten i Linköping (Sverige). Förvaltningsrätten konstaterade först att Malmö Motorrenovering inte hade uppgett någon sluttid för återexport i sin tulldeklaration, men att avsikten hade varit att föra ut bilen först när tävlingssäsongen hade avslutats. Den konstaterade vidare att inget i målet tydde på att bolaget hade haft en bedräglig avsikt med förfarandet. Slutligen konstaterade förvaltningsrätten att Tullverket inte hade framfört att det skulle ha förelegat skäl för att inte bevilja bolaget tid till och med det datum då bilen faktiskt återexporterades om det datumet hade framgått redan av ansökan. Mot denna bakgrund fann förvaltningsrätten att det med stöd av artikel 124.1 h i tullkodexen fanns anledning att låta tullskulden upphöra och biföll följaktligen överklagandet.

13 Tullverket överklagade denna dom till Kammarrätten i Jönköping (Sverige), som biföll överklagandet. Enligt kammarrätten fanns det inte grund för att låta tullskulden upphöra med stöd av artikel 124.1 h i unionstullkodexen. För att befrielse skulle kunna medges med stöd av denna bestämmelse och artikel 103 a i den delegerade förordningen 2015/2446, fordrades nämligen en prövning av om Malmö Motorrenovering skulle ha beviljats en förlängning av tidsfristen för återexport av bilen om en ansökan om förlängning hade inkommit till Tullverket. Malmö Motorrenovering hade emellertid inte visat att så var fallet, eftersom en sådan förlängning skulle ha krävt att bolaget hade kunnat åberopa exceptionella omständigheter till stöd för varför en sådan ansökan skulle beviljas.

14 Malmö Motorrenovering överklagade kammarrättens dom till Högsta förvaltningsdomstolen (Sverige), som är den hänskjutande domstolen.

15 Den hänskjutande domstolen har angett att parterna i det nationella målet är Malmö Motorrenovering och Allmänna ombudet, som företräder allmänintresset, men att Tullverket ändå har beretts tillfälle att yttra sig i målet. Dessa har gjort olika tolkningar av artikel 251 i tullkodexen.

16 Malmö Motorrenovering och Allmänna ombudet har gjort gällande att artikel 251.3 i tullkodexen ska tolkas så, att det endast krävs att det föreligger exceptionella omständigheter när en ansökan om förlängning av den tid under vilken importerade varor får kvarstå under förfarandet för

tillfällig införsel får till följd att den sammanlagda längden på denna frist och den begärda förlängningen av fristen överskrider den längsta tid om 24 månader som föreskrivs i artikel 251.2. Enligt denna tolkning krävs det inte att det föreligger exceptionella omständigheter när denna period, såsom är fallet i det nationella målet, inte överstiger 24 månader.

17 Enligt Tullverket följer det tvärtom av hänvisningen i nämnda artikel 251.3 till punkterna 1 och 2 i samma artikel att kravet på exceptionella omständigheter alltid är tillämpligt när den tillåtna användningen inte kan uppnås inom den redan medgivna tidsfristen, och således även i det fall då den sammanlagda tidsfristen understiger 24 månader.

18 Enligt Högsta förvaltningsdomstolen utesluter lydelsen av artikel 251 i tullkodexen inte någon av tolkningarna.

19 Mot denna bakgrund beslutade Högsta förvaltningsdomstolen att vilandeförklara målet och ställa följande fråga till EU-domstolen:

”Ska artikel 251 i unionstullkodexen tolkas så att hänvisningen i punkt 3 till punkterna 1 och 2 innebär att kravet på exceptionella omständigheter i punkt 3 endast gäller för det fall att en redan medgiven tidsfrist tillsammans med en begärd förlängning skulle medföra att den tid under vilken varorna sammanlagt får kvarstå under det aktuella förfarandet överstiger 24 månader? Eller ska artikeln tolkas så att kravet på exceptionella omständigheter i punkt 3 är tillämpligt vid alla ansökningar om förlängning, dvs. även om den redan medgivna fristen tillsammans med önskad förlängning inte överstiger den frist om 24 månader som föreskrivs i punkt 2?”

Prövning av tolkningsfrågan

20 Den hänskjutande domstolen har ställt sin fråga för att få klarhet i huruvida artikel 251 i tullkodexen ska tolkas så, att en förlängning av den tid under vilken varor får kvarstå under förfarandet för tillfällig införsel, vilken tid fastställts med stöd av punkt 1 i denna artikel, kräver att det föreligger ”exceptionella omständigheter”, i den mening som avses i punkt 3 i nämnda artikel, när förlängningen inte medför att den sammanlagda tid under vilken varan omfattas av detta förfarande överstiger den längsta tillåtna period på 24 månader som föreskrivs i punkt 2 i samma artikel.

21 EU-domstolen erinrar inledningsvis om att förfarandet för tillfällig införsel är ett undantagsförfarande som möjliggör en särskild användning inom unionens tullområde av icke-unionsvaror med fullständig eller partiell befrielse från importtullar, såsom föreskrivs i artikel 250.1 i tullkodexen. Bestämmelser som föreskriver befrielse från tull innebär ett avsteg från principen att alla varor som importeras till unionen som huvudregel ska beläggas med tull och de ska därmed, i egenskap av undantagsbestämmelser, tolkas restriktivt (se, för ett liknande resonemang, dom av den 17 februari 2011, Marishipping and Transport, C-11/10, EU:C:2011:91, punkt 16, och dom av den 5 september 2024, BIOR, C-344/23, EU:C:2024:696, punkt 44).

22 Av artikel 251.1 i tullkodexen framgår att tullmyndigheterna ska fastställa den tid inom vilken varor som hänförts till detta förfarande måste återexporteras eller hänföras till ett påföljande tullförfarande. Denna tid ska vara så lång att ändamålet med den tillåtna användningen kan uppnås.

23 Enligt artikel 251.2 i tullkodexen ska ”[d]en längsta tid under vilken varor får kvarstå under förfarandet för tillfällig införsel för samma ändamål och under ansvar av samma tillståndshavare …, om inget annat föreskrivs, vara 24 månader”.

24 Enligt artikel 251.3 i tullkodexen får tullmyndigheterna, om den tillåtna användningen, under exceptionella omständigheter, inte kan uppnås inom den tid som avses i punkterna 1 och 2, bevilja en rimlig förlängning av den tiden, om tillståndshavaren lämnar en motiverad ansökan. Slutligen föreskrivs det i artikel 251.4 i tullkodexen att den totala tid under vilken varor får kvarstå under förfarandet för tillfällig införsel inte får överstiga tio år, förutom vid oförutsedda händelser.

25 Det framgår av en sammantagen läsning av punkterna 1–3 i artikel 251 i tullkodexen att det i punkt 1 i denna artikel föreskrivs en skyldighet att fastställa en tillräckligt lång tid under vilken importerade varor får kvarstå under förfarandet för tillfällig införsel, medan det i punkt 2 i denna artikel endast föreskrivs en längsta tid för detta förfarande på 24 månader, ”om inte annat föreskrivs”. Punkt 3 i samma artikel utgör en sådan undantagsbestämmelse, eftersom den tillåter en förlängning av denna frist utöver denna längsta tid. Artikel 3 hänvisar således, genom att använda singular, till en enda tidsfrist vars längd följer av den sammantagna tillämpningen av punkterna 1 och 2.

26 Exceptionella omständigheter krävs således endast om den längsta tiden på 24 månader visar sig vara otillräcklig för att uppnå ändamålet med den tillåtna användningen. I en sådan situation kan en förlängning av den tid under vilken varorna får kvarstå under förfarandet för tillfällig införsel beviljas om de skäl som innehavaren av tulltillståndet har anfört till stöd för sin ansökan – efter en prövning i enlighet med de krav på en restriktiv tolkning av förfarandet för tillfällig införsel som det erinrats om i punkt 21 ovan – kan anses utgöra ”exceptionella omständigheter”. Enligt artikel 251.4 i tullkodexen får en sådan förlängning inte leda till att tiden överstiger tio år, förutom vid oförutsedda händelser.

27 Det framgår således av lydelsen i artikel 251 i tullkodexen att det krävs att det föreligger ”exceptionella omständigheter”, i den mening som avses i artikel 251.3, när den sammanlagda tid under vilken varor får kvarstå under förfarandet för tillfällig införsel som ursprungligen fastställts enligt punkt 1 i samma artikel och den begärda förlängningen av denna tid överstiger den längsta tid på 24 månader som föreskrivs i punkt 2 i samma artikel.

28 I förevarande fall framgår det av begäran om förhandsavgörande att Malmö Motorrenovering den 30 april 2019 importerade en tävlingsbil till unionen enligt förfarandet för tillfällig införsel för att använda den i tävlingar, varav den sista skulle äga rum den 8 september 2019. Tullverket bestämde emellertid det datum då bilen senast skulle återexporteras till den 30 juli 2019, det vill säga innan det ändamål för vilket bilen hade importerats i sin helhet hade uppnåtts, utan att skälet till att detta datum valdes har fastställts. Eftersom bilen i fråga återexporterades efter utgången av denna tidsfrist, det vill säga den 19 september 2019, fastställde Tullverket, i enlighet med artikel 79.1 a i tullkodexen, att det uppkommit en tullskuld.

29 Det framgår även av begäran om förhandsavgörande att det är ostridigt mellan parterna i det nationella målet att den tidsfrist för återexport som fastställdes av Tullverket inte var tillräcklig för att uppnå ändamålet med den tillåtna användningen, att en kortare tidsfrist än 24 månader skulle ha räckt för att uppnå detta ändamål och att det inte låg någon bedräglig avsikt bakom underlåtenheten att iaktta de bestämmelser som är tillämpliga på förfarandet för tillfällig införsel. Malmö Motorrenovering har mot denna bakgrund yrkat att tullskulden ska anses ha upphört.

30 I detta sammanhang ska det påpekas att det av artikel 124.1 h i tullkodexen framgår att en tullskuld som uppkommit enligt artikel 79 i tullkodexen ska upphöra om två villkor är uppfyllda. För det första ska den underlåtenhet som medförde att tullskulden uppkom inte ha haft någon avgörande inverkan på det korrekta genomförandet av det berörda tullförfarandet och inte ha utgjort ett försök till bedrägeri. För det andra ska alla formaliteter som krävs för att varornas situation ska uppfylla gällande krav ha fullgjorts därefter.

31 Enligt artikel 103 a i den delegerade förordningen 2015/2446 ska en underlåtenhet inte anses ha haft någon avgörande inverkan på det korrekta genomförandet av det tillämpliga tullförfarandet när överskridandet av en tidsfrist inte är längre än den förlängning av tidsfristen som skulle ha beviljats om en ansökan om den förlängningen hade ingetts.

32 Enligt den tolkning av artikel 251 i tullkodexen som framgår av punkt 27 ovan, hade Tullverket kunnat bevilja en förlängning av den tidsfrist som ursprungligen fastställts enligt punkt 1 i denna artikel fram till den dag då bilen i fråga återexporterades, det vill säga den 19 september 2019, utan att det krävdes att det förelåg exceptionella omständigheter, eftersom den ursprungliga tidsfristen tillsammans med denna förlängning inte hade överskridit den längsta tid på 24 månader som föreskrivs i punkt 2 i nämnda artikel. Om de övriga villkoren i artikel 124.1 h i tullkodexen är uppfyllda, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera, ska tullskulden följaktligen anses ha upphört.

33 Mot denna bakgrund ska den hänskjutande domstolens fråga besvaras enligt följande. Artikel 251 i tullkodexen ska tolkas så, att en förlängning av den tid under vilken varor får kvarstå under förfarandet för tillfällig införsel, vilken tid fastställts med stöd av punkt 1 i denna artikel, inte kräver att det föreligger ”exceptionella omständigheter”, i den mening som avses i punkt 3 i nämnda artikel, när förlängningen inte medför att den sammanlagda tid under vilken varan omfattas av detta förfarande överstiger den längsta tillåtna tid på 24 månader som föreskrivs i punkt 2 i samma artikel.

Rättegångskostnader

34 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (åttonde avdelningen) följande:

Artikel 251 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen, i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/474 av den 19 mars 2019,

ska tolkas så,

att en förlängning av den tid under vilken varor får kvarstå under förfarandet för tillfällig införsel, vilken tid fastställts med stöd av punkt 1 i denna artikel, inte kräver att det föreligger ”exceptionella omständigheter”, i den mening som avses i punkt 3 i nämnda artikel, när förlängningen inte medför att den sammanlagda tid under vilken varan

omfattas av detta förfarande överstiger den längsta tillåtna tid på 24 månader som föreskrivs i punkt 2 i samma artikel.

Rodin Piçarra Spineanu-Matei

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 12 december 2024.

A. Calot Escobar
Justitiesekreterare

S. Rodin
Avdelningsordförande